

NORGES HØYESTERETT

Den 18. januar 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Kallerud og Bergh i

HR-2021-76-U, (sak nr. 20-171661SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Franko Paluca (advokat Anita Flaten Vamråk)

mot

Rita Anderssen (advokat Carl Urquieta Bore)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav om oppfriskning av fraværdsdom.
- (2) Franko Paluca tok 7. mai 2020 ut stevning mot Rita Anderssen med krav om seksjonering av en tomannsbolig som han hevder å eie sammen med henne. Hedmarken tingrett fastsatte 3. juni 2020 tilsvarsfrist for Anderssen til 1. juli 2020. Anderssen kvitterte for forkynt pålegg om tilsvaer 10. juni 2020, men sendte ikke inn tilsvaer før fristen løp ut 1. juli 2020.
- (3) Hedmarken tingrett avsa 14. juli 2020 fraværdsdom med slik slutning:
 - «1. Eiendom med gnr. 32, bnr. 22 i Ringsaker kommune seksjoneres i henhold til fremlagte seksjoneringsplan.
 2. Rita Anderssen dømmes til å betale sakens omkostninger med kr 21 680.»
- (4) Anderssen begjærte 31. juli 2020 oppfriskning av fraværdsdommen.
- (5) Hedmarken tingrett avsa 3. august 2020 kjennelse med slik slutning:

«Rita Anderssen gis ikke oppfriskning av Hedmarken tingretts fraværdsdom av 7. juli 2020.»
- (6) Anderssen anket kjennelsen til lagmannsretten.
- (7) Eidsivating lagmannsrett avsa 15. oktober 2020 kjennelse med slik slutning:
 - «1. Tingrettens kjennelse oppheves.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Franko Paluca 14 532 – fjortentusenfemhundreogtrettito – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.
 3. Sakskostnader for tingretten tilkjennes ikke.»
- (8) Lagmannsretten bygde avgjørelsen på bestemmelsen i domstoloven § 140 andre ledd om at frister «som er nødvendige for å avverge fraværsavgjørelser» ikke løper i rettsferien. Etter lagmannsrettens syn gikk dermed ikke fristen ut 1. juli slik tingretten hadde fastsatt, men først etter utløpet av rettsferien 16. august.
- (9) *Franko Paluca* har anket kjennelsen til Høyesterett. Han anfører at lagmannsretten har tolket domstoloven § 140 feil og viser særlig til Rt-2011-146, hvor Høyesterett uttaler at frister løper i rettsferien når de – som i denne saken – er satt til en bestemt dato.
- (10) *Rita Anderssen* har tatt til motmæle. Hun anfører blant annet at anken må forkastes fordi lagmannsretten med rette har holdt seg til ordlyden i domstoloven § 140. Avgjørelsen i Rt-2011-146 må i dette tilfelle stå tilbake for avgjørelsen i Rt-2008-1263, som klart slår fast at ordlyden i domstoloven § 140 er avgjørende.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken gjelder en videre anke over kjennelse. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6. Anken gjelder som nevnt lagmannsrettens tolkning av domstoloven § 140, som utvalget kan prøve.
- (12) Domstoloven § 140 første ledd fastsetter hvilke dager det er rettsferie, blant annet fra og med 1. juli til og med 15. august. Bestemmelsens andre og tredje ledd har denne ordlyden:
- «I rettsferiene løper ikke frister for prosesshandlinger som er nødvendige for å avverge fraværsavgjørelser. Den del av en frist som er igjen ved begynnelsen av en rettsferie, begynner å løpe ved feriens slutt. Skulle en frist ha begynt å løpe i en rettsferie, løper den fra feriens slutt.
- Retten kan beslutte at fristen skal løpe i rettsferien dersom saken trenger hurtigbehandling eller hensynet til partene ikke taler imot. Beslutningen kan ikke angripes. Ved pålegget om prosesshandlingen skal det meddeles parten at det er truffet beslutning om at fristen for handlingen også skal løpe i rettsferien.»
- (13) Etter andre ledd løper altså ikke frister for prosesshandlinger som er «nødvendige for å avverge fraværsavgjørelser» i rettsferien. I Rt-2008-1263 slo ankeutvalget fast at bestemmelsen – uavhengig av forarbeidsuttalelsene – måtte forstås etter sin ordlyd. Den alminnelige ankefristen, som den saken gjaldt, løp derfor ikke i rettsferien. Avgjørelsen er fulgt opp i senere praksis, se Rt-2008-1723 avsnitt 24. Regelen er den samme for tilsvaret. Også tilsvaret må leveres innen fristen for å unngå at retten treffer en fraværsavgjørelse, her fraværdom, jf. tvisteloven § 16-7 første ledd bokstav c og § 16-10.
- (14) Som et utgangspunkt gjelder altså at dersom fristen er av en type som fører til fraværsavgjørelse om den ikke overholdes, løper fristen ikke i rettsferiene, jf. også Bøhn, Domstoloven: Kommentartutgave, § 140 note 7, Juridika, revidert 31. oktober 2020 og Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave, side 720.

- (15) I Rt-2011-146 klargjøres at dette utgangspunktet likevel ikke gjelder dersom fristen er fastsatt til en bestemt dato. Ankeutvalget slår først fast at fordi fristene i tvisteloven § 16-7 første ledd har fraværsvirkninger, blir de i utgangspunktet avbrutt av rettsferiene i samsvar med § 140 andre ledd. Men så heter det videre:
- «Det er likevel en forutsetning for at bestemmelsen i § 140 annet, jf. første ledd skal få anvendelse, at fristen er fastsatt som en løpende frist, dvs. at den løper over et bestemt tidsrom. Er derimot fristen for en prosesshandling som er nødvendig for å hindre fraværsvirking, fastsatt til en bestemt dato, løper fristen i rettsferien ...»
- (16) Denne lovforståelsen er lagt til grunn i senere juridisk teori, se Bøhn, Domstolloven: Kommentaarutgave, § 140 note 7, Juridika, revidert 31. oktober 2020 og Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave, side 720.
- (17) Bestemmelsen i domstolloven § 140 andre ledd første punktum om frister som ikke løper i rettsferien, tar altså sikte på *løpende frister*. Beregningsreglene i § 140 andre ledd andre og tredje punktum har selvsagt også bare betydning for løpende frister. Er fristen fastsatt til *en bestemt dato*, er rettsferien uten betydning for fristberegningen.
- (18) Heller ikke bestemmelsen i § 140 tredje ledd tredje punktum om meddelelse til parten om at retten har besluttet at en frist skal løpe i rettsferien, har betydning dersom fristen er fastsatt til en bestemt dato. I slike tilfeller følger det direkte av fristfastsettelsen når den løper ut.
- (19) I saken her satte tingretten som nevnt fristen til 1. juli. At rettsferien da hadde begynt, er uten betydning. Og det kan ikke kreves at tingretten skulle ha gjort saksøkte særskilt oppmerksom på dette.
- (20) Lagmannsretten la som nevnt til grunn at selv om fristen ble satt til en bestemt dato, løp den ikke i den påfølgende rettsferien. Dette er feil lovforståelse. Lagmannsrettens avgjørelse må derfor oppheves.
- (21) Den ankende part har krevd erstatning for saks kostnader for alle instanser. Det skal imidlertid nå bare fastsettes saks kostnader for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd. Omkostningene fastsettes skjønnsmessig til 12 500 kroner inkludert merverdiavgift.
- (22) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. I saks kostnader for Høyesterett betaler Rita Anderssen til Franko Paluca 12 500 – tolv tusen fem hundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)